

Фінансова та податкова політика

Ярошенко А.С.

ст. викладач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

ДВНУ «Українська академія банківської справи

Національного банку України»

м. Суми, Україна

ВИКОРИСТАННЯ КОЕФІЦІЄНТІВ ДЛЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Фінансова звітність є основою інформаційного забезпечення аналізу фінансового стану підприємства, а також являє собою основне джерело інформації про фінансовий та майновий стан підприємства.

Фінансові коефіцієнти - це знаряддя, яке допомагає користувачам звітності, знайти ключі до загадок та виявити симптоми, які проявляються у фінансовому житті підприємства. Аналізуючи звітність за допомогою фінансових коефіцієнтів потрібно враховувати фактори, які впливають на показники аналізу зараз і можуть проявитися пізніше.

Розраховуючи фінансові коефіцієнти користувачі повинні поставити собі запитання: «Що саме потрібно довідатися про діяльність підприємства?». Фінансові коефіцієнти дають відповіді на те чи є підприємство:

- 1) прибутковим;
- 2) має можливість сплатити більші зарплати;
- 3) має ліквідний грошовий потік;
- 4) сплачує зобов'язання та ефективно розміщує свої акції.

З'ясувавши яка саме інформація потрібно отримати, необхідно визначити які коефіцієнти для цього можуть бути використані. Пропонуємо згрупувати коефіцієнти за групами як:

1. Коефіцієнти ліквідності: чи має підприємство достатньо коштів для оплати своїх поточних зобов'язань?

2. Коефіцієнт фінансової стабільності: за рахунок яких ресурсів компанія фінансує свою діяльність - власних чи запозичених?

3. Коефіцієнти оборотності активів: наскільки ефективно компанія використовує свої активи для отримання доходу?

4. Коефіцієнти рентабельності власного капіталу та активів: якою є частка прибутку компанії у її доході від реалізації? Чи отримала компанія достатньо прибутку порівняно з вартістю задіяних активів та вкладеним капіталом?

5. Коефіцієнти прибутковості акцій: як змінюється вартість акцій підприємства? Чи вигідно інвесторам вкладати кошти в акції компанії? Яка прибутковість акцій компанії в порівнянні з акціями інших компаній?

Найбільш вживані фінансові коефіцієнти, пропонуємо згрупувати в такі категорії:

1. Коефіцієнти ліквідності: коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт критичної ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності

2. Коефіцієнт фінансової стабільності: коефіцієнт загальної заборгованості, коефіцієнт довгострокової заборгованості, коефіцієнт довгострокової заборгованості

3. Коефіцієнт оборотності активів: коефіцієнт оборотності запасів, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, коефіцієнт оборотності активів

4. Коефіцієнти рентабельності власного капіталу та активів: коефіцієнт чистого прибутку, коефіцієнт рентабельності активів, коефіцієнт рентабельності власного капіталу

5. Коефіцієнт прибутковості акції: чистий прибуток на акцію, відношення ціни до прибутку на акцію

Так як не кожному користувач для необхідної інформації потрібно використовувати всі коефіцієнти, то пропонуємо агрегувати фінансові коефіцієнти відповідно до користувачів які їх можуть використовувати.

Таблиця 1. – Фінансові коефіцієнти, які використовують користувачі

Група користувачів	Коефіцієнти та інші фінансові дані
Акціонери та потенційні інвестори	- Рентабельність власного капіталу - Прибуток на акцію - Сума дивідендів на акцію - Коефіцієнт ліквідності - Коефіцієнт прибутковості
Менеджери	- Усі коефіцієнти, особливо прибутковості
Постачальники та інші кредитори	- Коефіцієнти ліквідності - Коефіцієнт прибутковості - Оборотної кредиторської заборгованості
Позичальники (банки, покупці облігацій)	- Показники структури капіталу - Коефіцієнти фінансової незалежності
Покупці	- Коефіцієнти ліквідності - Коефіцієнт прибутковості
Державні та місцеві органи	- Коефіцієнт прибутковості - Суми сплачених податків до місцевого і державного бюджетів
Громадськість	- Перелік питань може бути достатньо великий

При цьому аналізуючи звітність користувачі повинні звертати увагу на:

1. Рівень інфляція, що впливає на дані фінансових звітів.
2. Методи оцінки запасів та нарахування амортизації.
3. Сезонні фактори

Поряд з тим фінансові коефіцієнти можуть мати подвійне значення. Іноді навіть складно визначити «гарний» чи «поганий» коефіцієнт.

Наприклад, високе значення коефіцієнта абсолютної ліквідності може свідчити про задовільний рівень платоспроможності компанії, що, з одного боку, є добрим фактором. З другого боку, він може вказувати на те, що компанія має надмірну величину грошових коштів, які знаходяться на її банківському рахунку і не приносять прибутків.

Аналізу фінансової звітності за допомогою фінансових коефіцієнтів надасть можливість :

1. Порівнювати показники різних періодів, аналізувати тенденції розвитку, що надасть можливість з'ясувати чи має компанія проблеми внутрішнього характеру, та допоможуть власникам та менеджерам компанії уникнути таких проблем

2. Порівнювати фактичні з бюджетними даними, що є дієвим способом виявлення проблем що існують, чи можуть мати місце в майбутньому.

3. Самостійно порівнювати показники діяльності з конкурентними підприємствами, що дозволить встановити стандарти для аналізу ефективності діяльності.

Користувачі для аналізу звітності можуть використовувати як власне розроблені коефіцієнти так і загальноприйняті. Головне, щоб було розуміння того, що означають та для чого використовуються показники.

Таким чином, фінансова звітність - це найважливіше офіційне джерело інформації про фінансово-господарську діяльність підприємства, яке містить в собі систему узагальнюючих та взаємопов'язаних показників, які використовуються користувачами для аналізу діяльності підприємства.

Література

1. Шигун, М.М, Іваненко, В.О. Види звітності підприємств: підходи до їх класифікації // М.М. Шигун, В.О. Іваненко / Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 3 (12). – 432-442

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : закон України, затверджено Верховною Радою України від 16.07.1996 № 996-XIV. - Режим доступу : http://search.ligaza.kon.ua/1_doc2.nsf/link1/T99_0996.html. – Законодавство України

3. Завгородній В.П. Бухгалтерський облік в Україні (з використанням національних стандартів) : навч. посіб. / В.П. Завгородній. – К. : А.С.К., 2001. – 848 с

4. Николаєва О.Е. Управлінський облік : навч. посіб. / О.Е. Николаєва, Т.В. Шишкова. – М.: Едиториал УРСС, 2002. – 320 с
5. Кучеренко Т.Є. Регламентування облікової політики фінансової звітності / Т.Є. Кучеренко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 5. – С. 24 – 34.
6. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підруч. / Н.М. Ткаченко. – К. : Алерта, 2011. – 976 с
7. Чебанова Н.В. Бухгалтерський фінансовий облік : посіб. / Н.В. Чебанова, Ю.А. Василенко. – К. : Видавничий центр «Академія», 2002 – 672 с.
8. Губачова О.М. Облік у зарубіжних країнах : підруч. / О.М. Губачова, С.І. Мельник. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 432 с.
9. 12. Табачук Г.П. Фінансовий облік у банках : навч. посіб. / Г.П. Табачук, О.М. Сарахман, Т.М. Бречко. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 424 с